

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE PSIHOLOGIE

CURRICULUM
la unitatea de curs
PSIHOLOGIA VÂRSTELOR. PSIHOLOGIE EDUCAȚIONALĂ

Ciclul I – studii superioare de licență

<i>Codul și denumirea domeniului general de studii</i>	011 Științe ale educației
<i>Codul și denumirea domeniului de formare profesională</i>	0113 Pedagogie în învățământul primar 0112 Pedagogie preșcolară 0114 Formarea profesorilor
<i>Codul și denumirea specialității</i>	0113.1/ 0112.1 Pedagogie în învățământul primar și pedagogie preșcolară 0113.1/0114.10 Pedagogie în învățământul primar și limba engleză

Autori:

Silvia BRICEAG, conf. univ., dr.
Maria CORCEVOI, lector inv., dr.

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de psihologie

Proces-verbal nr. 2, din 11.10.22.

Șefa Catedrei conf.univ., dr., Silvia BRICEAG

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 3 din 13.10.22.

Decana Facultății conf.univ., dr., Tatiana ȘOVA

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea:	Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra:	Catedra de psihologie
Domeniul general de studii:	011 Științe ale educației
Domeniul general de studii:	0112 Pedagogie preșcolară 0113 Pedagogie în învățământul primar 0114 Formarea profesorilor
Administrarea unității de curs	Psihologia vârstelor. Psihologie educațională

Codul unității de curs, specialitatea	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor			Forma de evaluare	Limba de predare
			C	S	Luc. ind.		
F.03.0.018 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară (studii cu frecvență)	5	150	30 15	15 15	75	Examen	Română Rusă
F.03.0.018 Pedagogie în învățământul primar și Limba engleză (studii cu frecvență)	5	150	30 15	15 15	75	Examen	Română Rusă
F.03.0.013 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară (studii cu frecvență redusă)	5	150	12 6	6 6	120	Examen	Română Rusă

Anul de studii și semestrul în care se studiază: Anul II, semestrul 3

Statutul: disciplină fundamentală obligatorie

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Numele, prenumele: Silvia Briceag

Titlu științific și titlul științifico-didactic: conferențiar universitar, doctor

Informație de contact: corpul nr. 6, aula 648, silvia.briceag@usarb.md

Orele de consultații: Marți, 14.10 – 17.00

Numele, prenumele: Maria Corcevoi

Titlu științific și titlul științifico-didactic: lector universitar, doctor

Informație de contact: corpul nr. 6, aula 648, maria.corcevoi@usarb.md

Orele de consultații: Marți, 14.10 – 17.00

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Psihologia vârstelor se constituie ca disciplină de specialitate, care întregeste pregătirea profesională a studenților, viitoare cadre didactice. Dezvoltarea omului ca ființă biopsihosocioculturală presupune conlucrarea a patru tipuri de forțe: biologice (factorii genetici și cei care țin de sănătate), psihologice (factorii interni: perceptivi, cognitivi, emoționali, de personalitate etc.), socioculturale (factorii interpersonal, societali, culturali, etnici) și ciclurile vieții (în diferite momente ale vieții, forțele biologice, psihologice și socioculturale afectează în mod diferit ființa umană, aflată în contexte diferite. Psihologia dezvoltării umane promovează o viziune holistică și interacționistă asupra ființei umane. Ca ramură a psihologiei, **psihologia educațională** ocupă un loc important în domeniul mai larg al cunoștințelor psihologice fundamentale și aplicativ-practice, precum și în sistemul științelor care se ocupă de educație. În consecință, psihologia educației contribuie hotărâtor la pregătirea profesională a viitoarelor cadre didactice, aducând soluții practice în rezolvarea unor probleme educative. Din punct de vedere practic, cunoștințele acumulate de psihologia educațională sunt prețioase pentru toți cei implicați în actul educativ și oricine este supus influențelor educative și exercită asemenea influențe. Necesitatea cunoașterii psihologice derivă din aceea că actul de instruire și de educație trebuie să se adapteze la situații infinite de variate, dată fiind diversitatea aptitudinilor, atitudinilor și aspirațiilor individului.

COMPETENȚE PREALABILE / PRE-RECHIZITE

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe de identificare a proceselor/stărilor/fenomenelor psihice, a specificului de funcționare a acestora, competențe de identificare a particularităților de personalitate.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI:

CP1. Abordarea conceptuală a procesului educațional în baza cunoașterii și punerii în aplicare a modelelor, categoriilor și principiilor educației/The conceptual approach to the educational process based on knowledge and on applying patterns, categories and principles of education;

CP2. Proiectarea realizării cercetărilor în problematica educațională prin identificarea soluțiilor optime pentru realizarea unei educații de calitate/Planning and carrying out research in educational issues by identifying the best solutions for achieving quality in primary education and in English;

CT1. Aplicarea principiilor, normelor valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă/Applying the principles, norms and values of professional ethics in one's work strategy;

CT2. Identificarea rolurilor responsabilităților într-o echipă plurispecializată aplicarea de tehnici de comunicare, de relaționare și de muncă eficientă în cadrul echipei/Identifying roles and responsibilities in a plurispecialized team and applying techniques of communication, of establishing relationships and of efficient work within the team;

CT3. Identificarea oportunităților de formare continuă valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare/ Identifying opportunities for life-long learning education and efficient use of resources and learning techniques for personal development.

FINALITĂȚILE CURSULUI:

La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- să înțeleagă rolul psihologiei vârstelor și psihologiei educaționale în realizarea activității profesionale de cadru didactic;

- să explice diferențele de vârstă și individuale întâlnite în diferite perioade ontogenetice;
- să aplice /respecte principiile deontologiei profesionale;
- să comunice suportiv și eficient cu actorii din câmpul profesional;
- să se angajeze în dezvoltarea personală și profesională continuă;

Psihologia vârstelor

CONȚINUTURI

Conținuturi curriculare	Studii cu frecvență		Studii cu frecvență redusă	
	C	S	C	S
I. Aspecte generale ale problematicii dezvoltării psihice				
1. Introducere în PV 1.1. Delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei vârstelor 1.2. Metodologia cercetării în domeniul psihologiei vârstelor 1.3. Perspective actuale ale ontogenezei: Modele ale dezvoltării ontogenetice 1.4. Conceptul de dezvoltare psihică 1.5. Factorii dezvoltării psihice. <i>Aplicații practice: Prezentarea valorii fiecărui model al dezvoltării ontogenetice în practica psihologică și educațională, cu avantaje și dezavantaje.</i>	2	-	1	1
2. Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umană. Teorii privind dezvoltarea psihică 2.1. Teoria dezvoltării cognitive – J. Piaget 2.2. Abordarea cultural-istorică a dezvoltării cognitive (L. Vîgotski) 2.3. Teoria dezvoltării morale (L. Kohlberg) 2.4. Teoria dezvoltării psihosociale (E. Erikson) 2.5. Teoria dezvoltării psihosexuale (S. Freud) <i>Aplicații practice: Prezentarea unei analize argumentative a valorii fiecărei perspective teoretice pentru practica psihologică.</i>	2	-	1	-
3. Periodizarea vârstelor: Cicluri și stadii în dezvoltarea psihică. 3.1. Relația dintre vârsta cronologică și vârsta de dezvoltare 3.2. Criteriile de delimitare a stadiilor de dezvoltare psihică. 3.3. Ciclurile și stadiile dezvoltării psihice <i>Aplicații practice: Elaborarea unui eseu „Valoarea cunoașterii ciclurilor și stadiilor de dezvoltare pentru un psiholog, și un cadru didactic”</i>	2	2		1
II. Aspecte particulare ale problematicii dezvoltării psihice				
4. Debutul vieții. 4.1. Perioada prenatală. 4.2. Nașterea. <i>Aplicații practice: Prezentarea recomandărilor pentru viitoarea mama în vederea optimizării vieții în perioada sarcinii.</i>	1	1	-	-
5. Primul an de viață.	2	1	2	-

<p>5.1. Dezvoltarea în perioada de nou-nascut</p> <p>5.2. Dezvoltarea psihică în primul an de viață.</p> <p>5.2.1. Dezvoltarea sensibilității și apariția percepțiilor.</p> <p>5.2.2. Dezvoltarea motricității la sugar</p> <p>5.2.3. Mersul și postura în perioada sugarului</p> <p>5.2.4. Dezvoltarea sferei afective la sugar.</p> <p>5.2.5. Dezvoltarea limbajului la sugar</p> <p>5.3. Dezvoltarea conduitelor inteligente</p> <p><i>Aplicații practice: Prezentarea strategiilor de comportament cu copilul în primul an de viață.</i></p>				
<p>6. Prima copilărie (de la 1 la 3 ani)</p> <p>6.1. Dezvoltarea fizică în perioada de anteprescolar(1-3 ani)</p> <p>6.2. Dezvoltarea psihică la vârsta anteprescolară</p> <p>6.2.1. Particularități de dezvoltare a percepțiilor la vârsta anteprescolară.</p> <p>6.2.2. Dezvoltarea reprezentărilor la vârsta anteprescolară</p> <p>6.2.3. Specificul memoriei și atenției la anteprescolar.</p> <p>6.2.4. Dezvoltarea limbajului la anteprescolar</p> <p>6.2.5. Specificul dezvoltării gândirii la vârsta anteprescolară</p> <p>6.2.6. Dezvoltarea afectivă și socială la vârsta anteprescolară</p> <p>6.3. Dezvoltarea motricității la anteprescolar</p> <p>6.4. Caracteristici ale jocului la vârsta anteprescolară</p> <p>6.5. Dezvoltarea procesului de identificare la vârsta anteprescolară.</p> <p>6.6. Semnificația generală a stadiului anteprescolar pentru dezvoltarea psihică generală.</p> <p><i>Aplicații practice: Elaborarea unor strategii de comportament cu copii de vârstă anteprescolară.</i></p>	2	2	1	1
<p>7. A doua copilărie (de la 3 la 6-7 ani)</p> <p>7.1. Dezvoltarea fizică în perioada preșcolară</p> <p>7.2. Dezvoltarea psihică în perioada preșcolară</p> <p>7.2.1. Dezvoltarea percepțiilor la vârsta preșcolară</p> <p>7.2.2. Reprezentările la preșcolar</p> <p>7.2.3. Specificul gândirii la vârsta preșcolară.</p> <p>7.2.4. Dezvoltarea limbajului la preșcolar</p> <p>7.3. Constituirea fundamentului personalității</p> <p>7.4. Dezvoltarea afectivă la vârsta preșcolară.</p> <p>7.5. Specificul dezvoltării voinței la preșcolar</p> <p>7.6. Expansiunea personalității preșcolarului prin activitate.</p> <p>7.7. Socializarea copilului de vârsta preșcolară</p> <p>7.8. Semnificația generală a vârstei preșcolare</p> <p><i>Aplicații practice: Elaborarea unei caracteristici psihologice a unui copil preșcolar</i></p>	4	2	1	1
<p>Evaluare periodică</p>	2		2	
<p>8. A treia copilărie (de la 7 la 11 ani)</p> <p>8.1. Dezvoltarea fizică în perioada școlară mică</p> <p>8.2. Dezvoltarea intelectuală la vârsta școlară mică</p> <p>8.3. Particularitățile dezvoltării atenției și voinței la vârsta școlară mică.</p> <p>8.4. Capacitatea de învățare a elevului de vârsta școlară mică.</p> <p>8.5. Dezvoltarea afectivă la vârsta școlară mică.</p> <p>8.6. Socializarea afectivității la vârsta școlară mică</p>	3	2	2	1

8.7. Semnificația vârstei școlare mici <i>Aplicații practice: Prezentarea profilului psihologic al unui elev de vârstă școlară mică și recomandări cu privire la disciplinarea acestei categorii de elevi, ținând cont de particularitățile de vârstă.</i>				
9. Perioada pubertății și adolescența 9.1. Pubertatea 9.2. Adolescența 9.2.1. Dezvoltarea conștiinței de sine (a identității) 9.2.2. Caracteristici ale afectivității în adolescență 9.3. Reacții specifice ale vârstei adolescente 9.4. Metode de educație folosite la vârsta adolescenței <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unui profil psihologic a unui adolescent marcat de criză..</i>	4	2	1	1
10. Vârstele adulte active (20-65 ani) 10.1 Etapele vârstei adulte 10.2. Aspecte caracteristice ale cogniției și învățării în perioada adultă 10.3. Caracteristicile personalității la vârstele adulte 10.4 Dinamica și tranziția rolurilor în perioada adultă <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unui profil psihologic al adultului; b) Elaborarea recomandărilor pentru diminuarea efectelor negative ale crizei (30-40 ani)</i>	4	2	1	
11. Vârstele de involuție 11.1. Aspecte demografice legate de bătrânețe 11.2 Teoriile îmbătrânirii 11.2. Aspecte biologice, patologice și psihosociale ale îmbătrânirii 11.3. Pensionarea. Teoria dezangajării sociale 11.4 Vârstnicul și familia 11.5 Aspecte legate de moarte 11.6 Evenimente de viață la vârsta adultă 11.7 Ajustări majore la vârsta a treia <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unei liste de particularități psiho-fiziologice specifice perioadei de involuție.</i>	2	1	-	
TOTAL	30	15	12	6

STRATEGII DIDACTICE

Expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, investigații experimentale în teren; evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic.

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Nr. d/o	Conținutul activității	Nr. de ore, termen de prezentare		Criterii de evaluare
		FZ	FR	
1.	Pregătirea pentru orele de seminar/ laborator (documentare, studierea suportului informativ, luare de	30 în cadrul orelor de seminar	30 în cadrul orelor de seminar	<ul style="list-style-type: none"> □ explicarea principalelor noțiuni, idei, teorii; □ evidențierea problemelor de bază din domeniu;

	noțițe, completarea chestionarelor, grilelor, testelor de autoevaluare, consultația titularului de curs etc.)			<ul style="list-style-type: none"> ▣ dezvoltarea listei bibliografice; ▣ lecturarea critică, profund argumentată;
2.	Selectarea din literatura de specialitate sau din practica psihoeducațională a strategiilor de comportament cu copilul în I, II, III copilărie.	11 V săptămână	20 XI săptămână	<ul style="list-style-type: none"> ▣ corespunderea strategiilor cu caracteristicile vârstelor ; ▣ creativitatea și originalitatea strategiilor; ▣ utilizarea limbajului psihopedagogic, specific unității de curs; ▣ indicarea surselor de documentare;
3.	Realizarea unui profil psihologic a unui preadolescent, adolescent marcat de criză. Prezentarea produsului sub formă de poster, PPT, PREZI, film etc.	12 IX săptămână	26 XIII săptămână	<ul style="list-style-type: none"> ▣ respectarea etapelor de realizare a proiectului; ▣ complexitatea conținutului; ▣ corectitudinea științifică; ▣ originalitate și creativitate; ▣ structurarea logică conform profilului vârstei.
4.	Elaborarea recomandărilor pentru diminuarea efectelor negative ale crizei de la vârstele adulte active și vârstele de involuție.	10 XI săptămână	20 XV săptămână	<ul style="list-style-type: none"> ▣ complexitatea conținutului; ▣ corectitudinea științifică; ▣ structurarea logică a conținutului; ▣ originalitate și creativitate.
5.	Pregătirea pentru evaluarea periodică	4	8	
6.	Pregătirea pentru examen	8	16	
Total		75	120	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică prevederile *Regulamentului de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*, aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 1 din 26.08.2020 și a *Regulamentului cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs, activitatea de învățare a studentului, inclusiv activitatea individuală, finalitățile de studiu și competențele dobândite sunt verificate și apreciate pe parcursul semestrelor prin evaluări inițiale, curente, periodice, precum și în timpul sesiunilor de examinare prin evaluări semestriale, în conformitate cu Planul de învățământ.

Evaluarea inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci sivesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă (continuă) se efectuează în cadrul orelor de curs (prelegeri), practice, de laborator, a seminarelor prin diverse modalități stabilite de către titularul unității de curs: chestionare, discuție, povestire, teste, probe de evaluare, referate, proiecte individuale/de grup, portofolii, studii de caz etc.

Notele obținute în cadrul evaluărilor curente se înscriu în registrul grupei academice. Numărul total minim al notelor pentru evaluările curente trebuie să fie cel puțin egal cu numărul de credite acordate unității de curs. Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs (prelegeri).

Studentii care au fost în imposibilitate de a participa, în termenii stabiliți prin Calendarul universitar, la evaluările curente, vor recupera aceste evaluări, conform dispoziției decanului și în baza unui orar special stabilit împreună cu titularul cursului.

Evaluarea periodică se realizează după promovarea a jumătate din orele preconizate pentru curs (prelegeri), conform graficului elaborat de decanat și aprobat de Centrul pentru Activitate Didactică. Responsabil de realizarea evaluării periodice este titularul unității de curs. Subiectele pentru evaluarea periodică reflectă conținuturile studiate în prima jumătate a orelor de curs (prelegeri) și sunt incluse în curriculumul unității de curs.

Forma de realizare a evaluării periodice (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Nota obținută la evaluarea periodică se înscrie în registrul grupei imediat după ultima oră (prelegere) realizată la unitatea de curs.

Studentii care au absentat nemotivat și cei care au obținut o notă mai joasă de 5 vor avea 2 sesiuni de reexaminare a evaluării periodice, conform graficului elaborat de decanat.

Studentii care au fost în imposibilitate de a participa la sesiunile de reexaminare periodică din motive întemeiate (caz de boală, participare la competiții / concursuri republicane și internaționale etc.), justificate prin acte confirmatoare (certIFICATE medicale, hotărâri, ordine, dispoziții etc.), vor avea posibilitatea să susțină evaluarea periodică conform unui orar special.

Unitatea de curs este una modulară, de aceea, conform art. 36 al Regulamentului cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților, ciclul I, studii superioare de licență, în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (2022), evaluarea periodică se va realiza în cadrul orei de contact direct la una din unitățile de curs – *Psihologia vârștelor*, iar testul/ lucrarea va include subiecte pentru fiecare componentă a modulului, care vor fi evaluate separat. Nota evaluării periodice pentru modul se rotunjește la întregi. În cazul dacă studentul a obținut o notă sub 5,00 la una din componentele modulului, atunci studentul are restanță la modul și va participa la sesiunea de reevaluare periodică.

Evaluarea studiului individual al studentului ghidat de profesor include realizarea obligatorie a produselor incluse în prezentul curriculum la compartimentul „Activități de lucru individual”. Fiecare produs al studentului va fi notat, iar în registrul grupei academice se va include o singură notă (notă medie cu sutimi – în cazul notării mai multor produse).

Forma de realizare a evaluării studiului individual al studentului ghidat de profesor (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.) sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Evaluarea semestrială se realizează la finalizarea unităților de curs, fiind programată în sesiunea de examene, conform Calendarului universitar.

Forma de susținere a examenului (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu

studentii, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora, se aprobă la ședința Catedrei de științe ale educației și se anunță studenților la începutul semestrului.

Subiectele pentru probele de evaluare se aprobă de către șeful catedrei și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin o lună până la sesiune. În baza subiectelor aprobate vor fi elaborate probele de examinare.

Sunt admiși la evaluarea semestrială doar studenții care au realizat integral cerințele pentru unitatea de curs respectivă. Studentul, a cărui medie a evaluărilor curente sau notă pentru lucrul individual din cadrul unității de curs este mai mică de „5” sau care a înregistrat evaluarea periodică organizată în cadrul unității de curs o notă mai mică de „5”, nu este admis la examenul semestrial de finalizare a unității de curs respectiv. De asemenea, nu este admis la evaluarea semestrială studentul care a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale.

Nota semestrială a unității de curs constituie 60% din nota generală a unității de curs pentru învățământul cu frecvență, iar în cazul învățământului cu frecvență redusă constituie 50%. *Nota semestrială* se calculează ca medie aritmetică dintre: media notelor obținute la evaluările curente; nota de la evaluarea periodică; nota / media pentru lucrul individual.

Rezultatele evaluărilor realizate în cadrul unității de curs sunt înscrise, la final de semestru, în borderou și în baza de date USARB. Titularul unității de curs va completa borderoul și va înscrie nota generală a unității de curs în carnetele de note.

PRINCIPII DE LUCRU ÎN CADRUL CURSULUI

În scopul unei pregătiri profesionale temeinice, studenții trebuie să participe activ la toate formele de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare, să realizeze prompt și la timp sarcinile de învățare, să depună eforturi personale pentru a dobândi finalitățile de studiu preconizate: a acumula cunoștințe, a-și dezvolta capacități și a-și forma competențe, să evite plagiatul, să frecventeze toate orele, să susțină toate formele de evaluare curentă și finală.

SUBIECTE PENTRU EVALUAREA PERIODICĂ

1. Aspecte generale ale problematicii dezvoltării psihice;
2. Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umană. Teorii privind dezvoltarea psihică;
3. Periodizarea vârstelor: Cicluri și stadii în dezvoltarea psihică;
4. Debutul vieții;
5. Primul an de viață;
6. Prima copilărie (de la 1 la 3 ani);
7. A doua copilărie (de la 3 la 6-7 ani).

CHESTIONAR PENTRU EVALUAREA FINALĂ

1. Delimitati conceptele privind domeniul psihologiei virstelor. Prezentați viziuni asupra metodologiei cercetării în domeniul psihologiei virstelor
2. Prezentați perspectivele actuale ale ontogenezei
3. Demonstrați ca zona dezvoltării proxime reprezintă un concept teoretic al perspectivei formative.
4. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro ereditate, pro educație.
5. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro mediu
6. Prezentați particularitățile dezvoltării psihice a copilului în I an de viață.

7. Antepreșcolăritatea – perioada de intensivă expansiune subiectivă. Cunoașterea și învățarea la vârsta antepreșcolară: Descrieti dezvoltarea comunicării, a sociabilității copilului și a bazelor dezvoltării conștiinței. Explicati cum se produce procesul de identificare la vârsta antepreșcolară. Dezvoltarea psiho-cognitivă a antepreșcolarului
8. Prezentați viziuni asupra problemei crizei anului trei de viață
9. Prezentați caracteristici ale dezvoltării psihice generale a copilului în perioada preșcolară (3-7 ani).
10. Prezentați cele mai esențiale performanțe în planul senzorio-perceptiv; dezvoltarea memoriei și imaginației; dezvoltarea atenției; gândirii; vorbirii.
11. Expansiunea personalității preșcolarului prin activitate: Argumentați ca jocul cu subiect, pe roluri este activitate dominantă în această perioadă.
12. Prezentați strategii de pregătire psihologică pentru instruirea școlară.
13. Descrieti dezvoltarea intelectuală la vârsta școlară mică
14. Prezentați o caracteristică a particularităților dezvoltării psihice în pubertate.
15. Cum se produce dezvoltarea conștiinței de sine (a identității) în adolescență?
16. Prezentați optici asupra problemei crizei preadolescentului în psihologie;
17. Prezentați caracteristici generale ale ciclului adult (20-65 ani). Care sunt direcțiile de dezvoltare ideale în perioada adultă (Wite)
18. Prezentați caracteristici psihologice ale crizei de la 30 de ani :
19. Prezentați caracteristici psihologice ale adultului mediu și specificități ale crizei la 40 de ani.
20. Prezentați caracteristici generale ale perioadei de involuție (65-90 ani), mituri și prejudecăți legate de vârsta a treia.

BIBLIOGRAFIA

1. Abric, J.-Cl. Psihologia comunicării : teorii și metode. Iași : Ed. Polirom, 2002. 208 p
2. Banciu, Dan; Rădulescu, Sorin M.; Adolescenții și familia. București: Ed. Șt. și Encicl., 1987.
3. Banciu, Dan; Rădulescu, Sorin M. Introducere în sociologia delincvenței juvenile. București: Ed. Medicală, 1990. 163 p.
4. Basiliade, G. (coord.). Reeducare și integrare socială. București: Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, 1997.
5. Băncila, Gabriela; Zamfir, Gheorghe. Algoritmii succesului: repere actuale în învățământul preuniversitar. București, 1999. 167 p.
6. Berge, Andre. Defectele copilului. trad. București: Ed. D.P., 1998.
7. Binet, Alfred. Ideile moderne despre copii. București: Ed. D.P., 1975. 259 p.
8. Bogdan, Tiberiu. Probleme de psihologie judiciară. București: Ed. Șt, 1973. 222 p.
9. Bolboceanu, A.; Briceag, S.; Tomac, A. Cercetarea experimentală a aptitudinilor față de limbile străine În Investigații pedagogice și psihologice : Culeg. de art. șt. ale tinerilor savanți. Cimișlia, 1997, p. 88-90.
10. Bolboceanu, Aglaida. Comunicarea cu adultul și dezvoltare cognitivă: aspecte etative. Ch., 2003. 118 p.
11. Bolboceanu, Aglaida. Comunicarea elevilor de vârstă mică cu adulții. În Univers pedagogic, 2004, nr.4, p.20-25.
12. Briceag, Silvia. Psihologia vârstelor/ Silvia Briceag; Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Psihologie. – Bălți : Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți, 2017.- //291 p. : tab. ISBN 978-9975-50-196-5.

13. Briceag, Silvia. Aspecte ale pregătirii psiho-pedagogului social în cadrul cursului de psihologie medicală. În Materialele conferinței de totalizare a Proiectului "Tempus-Tacis". Bălți, 1998, p. 35-36.
14. Briceag, Silvia. Aspecte noi în contextul investigației aptitudinilor. În Clasic și modern în psihopedagogia socială. Ch., 1996, p. 205-208.
15. Briceag, Silvia. Deficite de climat familial și insucces școlar. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 71-74.
16. Briceag, Silvia. Dinamica corelației aptitudinilor generale și a aptitudinilor spre o limbă străină în ontogeneză. Seminar special la psihologie. Recomandări metodice. Bălți, 1996. 23 p.
17. Briceag, Silvia. Dinamismul corelației aptitudinilor generale și speciale în contextul instruirii diferențiate. În Investigații pedagogice și psihologice : Culeg. de art. Ale tinerilor savanți. Cimișlia, 1997, p. 168-171.
18. Briceag, Silvia. Dinamismul corelației aptitudinilor generale și speciale în contextul instruirii diferențiate. În Experiențe și perspective în dezvoltarea învățământului primar și preșcolar din Republica Moldova. Bălți, 1996, p.25-26.
19. Briceag, Silvia. Experiențe de implementare a investigațiilor experimentale în predarea psihologiei în școala superioară. În Calitatea formării specialiștilor în învățământul superior : strategii, forme, metode : Materialele conf. șt. Int. consacrate aniversării a 60-a de la fundarea Univ. de Stat "Alec Russo", Bălți, 5-7 oct. 2005. Bălți, 2005, Vol. 2, p. 58-61.
20. Briceag, Silvia. Homeostazia organismului în spirala sănătate-stres-boală. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală. p. 44-47.
21. Briceag, Silvia. Impactul social asupra homeostaziei familiale. În Probleme actuale medico-sociale, psihologice și demografice ale familiei : Materialele conf. șt. (6 noiembrie 1998). – Ch., 1998, p. 222-223.
22. Briceag, Silvia. Învățătorul contemporan și reprezentarea lui socială. În Reforma învățământului : teorie și practică : conf. int. șt.-practică (Bălți, 20-21 apr. 2002). Bălți, 2002, p. 8-11.
23. Briceag, Silvia. Libertatea: specificul conceperii și manifestării ei la tineretul de astăzi. În Anatomia societății posttotalitare. Ch., 2002, p. 259-269.
24. Briceag, Silvia. Orizontul referințelor valorice la adolescenții din mediu urban și rural. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală, p. 48-52.
25. Briceag, Silvia. Perspective psihologice de optimizare a randamentului școlar. În Tradiționalism și modernism în educație : realitate și deziderate : materialele conf. șt. int. (Chișinău, 28-29 mart. 2003). Ch., 2003, p. 288-291.
26. Briceag, Silvia. Problema dinamicii coraportului dintre aptitudinile generale și speciale la diferite vârste. În Știința psihologică: progres, probleme și perspective. - Chișinău, 1996. - P. 59-60.
27. Briceag, Silvia. Referințe valorice, modele și idealuri de viață la adolescenții din mediul rural și urban. În Elevul contemporan : Schițe de portret psihologic : culeg. de art. șt. Ch., 1999, p. 40-60.
28. Briceag, Silvia. Reflecții asupra unor dimensiuni de perfecționare a cadrelor didactice. În Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul învățământului preșcolar și primar: realizări, probleme, perspective: Materialele Conf. șt. Int. Ed. I, 30 sept. - 1 oct. 1999. Ch., 1999, p. 54.

29. Briceag, Silvia. Specificul sferei afective la copiii din familiile (mono) parentale. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 90-92.
30. Briceag, Silvia. Strategii teoretice și aplicative de asistență psiho-socială în sfera medicală. Bălți, 1999. 25 p.
31. Briceag, Silvia. Studiu experimental al aptitudinilor spre o limbă străină în ontogeneză. Bălți, 1996. 25 p
32. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...**S. Briceag**,...; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alec Russo",... - Ch. : Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. - ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159.
33. Bruner, Jerome S. Pentru o teorie a instruirii. București: Ed. D.P., 1970. 205 p.
34. Calancea, Angela; Bucun, Nicolae. Emoționalitatea – o calitate substanțială a personalității. În Simposia Professorum. Seria Psihologie și Științe ale Educației: Materialele ses. șt. din 26-27 apr. 2002. Ch., 2002, p.22-24.
35. Carrol, John B. Limbaj și gândire. București: Ed. D.P., 1979. 156 p.
36. Competența didactică. Coord. Stroe Marcus. București: All Educațională, 1999. 174 p.
37. Comunicare și educație. Coord. L. Șoitu. Iași: Ed. „Spiru Haret, 1996. 205 p.
38. Cozărescu, Mihaela; Ștefan, Laura. Psihologia educației: Teorie și aplicații. București: Ed. ASE, 2004. 298 p.
39. Crețu, Elvira. Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar. București: Aramis, 1999. 192 p.
40. Crețu, Tinca. Valorizarea ca atitudine și act educațional. În Rev. învățământului preșcolar, 2004, nr.1-2, p.5-11.
41. Cristea, Gabriela. Psihologia educației. București: Coresi, s.a. 180 p.
42. Cristea, Sorin. Modelul condiționării operante a instruirii: (Burnus F. Skinner). În Tribuna învățământului, 2003, nr.696, p.7.
- 43.

Psihologia educațională

CONȚINUTURI

Conținuturi curriculare	Studii cu frecvență		Studii cu frecvență redusă	
	C	S	C	S
1. Introducere în psihologia educațională - Obiectul de studiu - Metodele de investigație științifică	1	1	-	-
2. Psihologia instruirii – învățării - Teoriile învățării - Factorii reușitei școlare - Conceptul de învățare - Factorii psihologici ce influențează activitatea de învățare - condiții externe ale învățării - condiții interne ale învățării a) motivația învățării școlare	2	2	2	2

<p>b) Individualizarea activității de învățare - Forme de manifestare și criterii de apreciere a insuccesului școlar</p> <p>a) concept al insuccesului școlar b) forme de manifestare a insuccesului școlar - inadaptare - mediocritate - subrealizare - abandon școlar</p> <p>a) cauzele eșecurilor școlare b) prevenția și diminuarea insuccesului școlar</p> <p>Aplicatii seminare: a) Elaborează un eseu cu tema: „Valoarea cunoașterii teoriilor învățării pentru un cadru didactic” b) Organizarea unei conferințe de presă cu tema: „Metode de prevenție și diminuare a eșecului școlar” c) Elaborarea strategiilor de prevenție și diminuare a insuccesului școlar</p>				
<p>3. Psihologia educației Educația și legitățile ei - factorii devenirii personalității; - stadialitate psihogenetică: cognitivă (J. Piaget) și morală (L. Kohlberg) - <i>Mecanismele psihologice de modificare a comportamentului:</i> a. modificarea comportamentului prin sistema de întăriri și pedepse - <i>Expectanțele în dezvoltarea personalității, concepte de:</i> a. auto-eficiența; b. expectanțele de rol; c. predicția ce se autoîmplinește; - <i>Implicații psiho-pedagogice în caz de:</i> a. dereglare a socializării b. dereglare a caracterului c. devianța școlară</p> <p>Aplicatii seminare: a) Victorina cu genericul “Pedepsa: pro și contra”; b) Elaborarea strategiilor de intervenție psiho-pedagogică în caz de devianță școlară.</p>	4	4	1	1
<p>4. Psihologia cadrului didactic <i>Structura activității pedagogice</i> - Aptitudinile pedagogice și profesia de pedagog - Orientarea personalității pedagogului și tipologia pedagogilor - Motivația și productivitatea activității pedagogului - Autoimaginea profesională a pedagogului.</p> <p>Aplicatii seminare: a) Elaborarea profilului pedagogului ideal; b) Elaborarea strategiilor motivației și productivității activității cadrului didactic.</p>	4	4	1	1

<p>5. Comunicare pedagogică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concept de comunicare pedagogică - Stilurile comunicării pedagogice - Tipologia pozițiilor profesionale (M. Talen) - modelul “Socrat” - modelul “Maistru” - modelul “Manager” - modelul “Antrenor” - modelul “Ghid” etc - Dialog și monolog în activitatea pedagogului - Modele de comportament ale pedagogilor în comunicare a. modelul “Dictator” b. modelul “Perete Chinez” c. modelul “Locator” d. modelul “Hamlet” e. modelul “Robot” etc. - Procedee de profilaxie și anulare a afectelor comunicative - Procedee psihopedagogice de instruire pe fonul unei comunicări pedagogice optimale <p><i>Aplicatii seminare: a) Elaborarea strategiilor de profilaxie a afectelor comunicative; b) Manifestare teatralizată ”Eficientizarea comunicării pedagogice”</i></p>	2	2	1	1
<p>6. Elemente de consiliere educațională</p> <ul style="list-style-type: none"> - Învățământ tradițional vs. învățământ modern - Nevoia de consiliere educațională - Rolul consilierii educaționale în procesul formativ - Proiectarea activităților de consiliere educațională - Principii și metode de consiliere educațională <p><i>Aplicatii seminare: Prezentati un model de consiliere educationala a elevilor cu probleme de comunicare.</i></p>	2	2	1	1
TOTAL	15	15	6	6

SUBIECTE PENTRU EVALUAREA PERIODICĂ

1. Introducere în psihologia educațională;
2. Psihologia instruirii – învățării;
3. Psihologia educației.

CHESTIONAR PENTRU EVALUAREA FINALĂ

1. Explicati teoriile învățării.
2. Explicati factorii reușitei școlare.
3. Definiti motivația învățării școlare. Prezentati argumente pro individualizarea activității de învățare.
4. Prezentati forme de manifestare și criterii de apreciere a insuccesului școlar. Denumiti și explicati cauzele eșecurilor școlare. Prezentati metode de prevenție și diminuare a insuccesului școlar.
5. Denumiti și explicați mecanismele psihologice de modificare a comportamentului.
6. Denumiti și explicați expectanțele în dezvoltarea personalității.
7. Care sunt stilurile comunicării pedagogice?

8. Prezentați și exemplificați tipologia pozițiilor profesionale (M. Talen).
9. Explicați modele de comportament ale pedagogului în comunicare.
10. Explicați nevoia de consiliere educațională. Care este rolul consilierii educaționale în procesul formativ.

BIBLIOGRAFIA

1. Ababei, Camelia. Cunoașterea elevilor și învățarea personalizată / Camelia Ababei. - Bacău : Rovimed Publ. , 2010. - 73 p. : tab., an. - ISBN 978-973-1897-49-3. - Bibliogr.: p. 58-59. Total ex.: sl3-1; sî1-1. 373.1.015 / A11
2. Aspecte psiho-sociale ale procesului educațional : Comunic. prez. la conf. șt. int. în domeniul psihologiei, 28-29 oct., 2005 / red.: Aliona Paniș,...; coord.: A. Bolboceanu. - Ch. : Univers Pedagogic , 2006. - 249 p. : diagr., tab.- ISBN 978-975-9950-5-4: Total ex.: dlu-1. 37.01 / A88
3. Aspecte psihosociopedagogice ale procesului educațional: tradiții, valori, perspective : Materialele conf. șt.- intern. consacrată jubileului de 50 de ani de la fondarea Fac. de Pedagogie, Psihologie și Asistență socială, Bălți, 27 mai 2011 / com. de organizare: Galina Petcu, Valentina Pritcan, Silvia Briceag, Maria Pereteatcu, Cristina Cozeriuc, Natalia Guțu, Vasile Garbuz, Maria Lazo, Veronica Rusov, Ludmila Pelevaniuc, Tatiana Gînju. - Bălți, 2011 (Tip. din Bălți). - 215 p. : tab., fig. - ISBN 978-9975-4278-0-7.
a. Total ex.: sl3-2; dlu-1; d-1. 37.015.3 / A88
4. BRICEAG, S. Psihologia educațională : Curs universitar / Silvia Briceag ; Univ. de Stat "Alecu Russo" din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte. – Bălți : S. n., 2019 (Tipogr. "Indigou Color"). – 233 p. : tab. Bibliogr.: p. 213-224 (155 tit.). ISBN 978-9975-3267-7-3.
5. Briceag, Silvia. Homeostazia organismului în spirala sănătate-stres-boală. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală. p. 44-47.
6. Briceag, Silvia. Impactul social asupra homeostaziei familiale. În Probleme actuale medico-sociale, psihologice și demografice ale familiei : Materialele conf. șt. (6 noiembrie 1998). – Ch., 1998, p. 222-223.
7. Briceag, Silvia. Învățătorul contemporan și reprezentarea lui socială. În Reforma învățământului : teorie și practică : conf. int. șt.-practică (Bălți, 20-21 apr. 2002). Bălți, 2002, p. 8-11.
8. Briceag, Silvia. Libertatea: specificul conștientizării și manifestării ei la tineretul de astăzi. În Anatomia societății posttotalitare. Ch., 2002, p. 259-269.
9. Briceag, Silvia. Orizontul referințelor valorice la adolescenții din mediu urban și rural. În An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală, p. 48-52.
10. Briceag, Silvia. Perspective psihologice de optimizare a randamentului școlar. În Tradiționalism și modernism în educație : realitate și deziderate : materialele conf. șt. int. (Chișinău, 28-29 mart. 2003). Ch., 2003, p. 288-291.
11. Briceag, Silvia. Problema dinamicii coraportului dintre aptitudinile generale și speciale la diferite vârste. În Știința psihologică: progres, probleme și perspective. - Chișinău, 1996. - P. 59-60.
12. Briceag, Silvia. Referințe valorice, modele și idealuri de viață la adolescenții din mediul rural și urban. În Elevul contemporan : Schițe de portret psihologic : culeg. de art. șt. Ch., 1999, p. 40-60.
13. Briceag, Silvia. Reflecții asupra unor dimensiuni de perfecționare a cadrelor didactice. În Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul învățământului preșcolar și primar:

- realizări, probleme, perspective: Materialele Conf. șt. Int. Ed. I, 30 sept. - 1 oct. 1999. Ch., 1999, p. 54.
14. Briceag, Silvia. Specificul sferei afective la copiii din familiile (mono) parentale. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 90-92.
 15. Cozărescu, Mihaela. Psihologia educației : Teorie și aplicații / M. Cozărescu, L. Ștefan. - București : Ed. ASE , 2004. - 298 p. - (Șt. educației). - ISBN 973-594-466-9. - Bibliogr. p. 295-298. Total ex.: sl3-1; d-1 37.015.3 / C80
 16. Cristea, Gabriela C. Psihologia educației / Gabriela C. Cristea. - București : Ed. Coresi , S.a.. - 180 p. - (Pedagogie XXI). - ISBN 973-570-222-3: - Bibliogr. generală p. 176-180.
 - a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / C87
 17. Danii, Anatol. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă / Anatol Danii, Doru-Vlad Popovici (coord.), Aurelia Racu. - Ch. : Univers Pedagogic, 2007. - 231 p. : fot., tab., il. - ISBN 978-9975-48-037-6. - Bibliogr. p. 224-230.
 - a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / D17
 18. Dimitriu-Tiron, Elena. Psihologie educațională. Elemente de socio-psiho-terapie : curs pentru studenții și absolvenții departamentului de pregătire a personalului didactic / Elena Dimitriu-Tiron. - Iași : Ed. "Gh. Asachi", 2000. - 314 p. - ISBN 973-8050-25-1. - Bibliogr. p. 314.
 - a. Total ex.: d-1; s1-1; sl3-2. 37.015.3 / D44
 19. Dumitru, Ion Al. Consiliere psihopedagogică : Baze teoretice și sugestii practice / Ion Al. Dumitru. - Ed. a 2-a rev. și adăug.. - Iași : Polirom, 2008. - 332 p. : tab., fig. - (Collegium. științele educației / coord. Constantin Cucos). - ISBN 978-973-46-0869-0. - Bibliogr. p. 327-332.
 20. Gherguț, Alois. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale : Strategii de educație integrată / Alois Gherguț. - Iași : Polirom, 2001. - 182 p., [8] p. anexă - (Collegium. Asistență socială). - ISBN 973-683-819-6. - Bibliogr. p. 177-182.
 - a. Total ex.: d-1; sl3-1; s1-3 37.015.3 / G43
 21. Gherguț, Alois. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale : Strategii diferențiate și incluzive în educație / Alois Gherguț. - Ed. a 2-a rev. și adăug.. - Iași : Polirom, 2006. - 254 p. : tab. - (Collegium. științele educației / coord. Constantin Cucos). - ISBN 973-46-0397-3; ISBN 978-973-46-0397-8. - Glosar p. 243-254. Total ex.: sl3-2; d-2 37.015.3 / G43
 22. Luchian, Teodosia. Îndrumări metodice privind caracterizarea psihopedagogică a elevului : (în ajutorul studentului practicant) / L. Teodosia ; Univ. de Stat "Bogdan Petriceicu Hașdeu" din Cahul, Catedra de șt. Psihopedagogice și Sociale. - Cahul, 2008. - 55 p. : tab. - ISBN 978-9975-9721-6-1. - Bibliogr. p. 55. Total ex.: sl3-2.373.1.015.3 / L86
 23. Negreț-Dobridor, Ion. Accelerarea psihogenezei : Cercet. experimentale și hermeneutice privind puterea educației asupra naturii umane / Ion Negreț-Dobridor. - București : Aramis, 2001. - 271 p. : tab. - (Educația - 2001 / col. îngrijită de Nicu Ploscariu). - ISBN 973-8066-79-4. - Bibliogr. p. 255-263. Total ex.: sl3-1159.9 / N39
 24. Piaget, Jean. Reprezentarea lumii la copil / J. Piaget ; trad. din franceză de M. Pricop. - Ch. : Cartier, 2005. - 411 p. - (Cartier polivalent / coord. Gheorghe Erizanu). - ISBN 9975-79-295-2. Total ex.: sl3-2; s1-1; d-1 37.015.3 / P64
 25. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...S. Briceag,...; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alecu Russo",.... - Ch. : Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. -

ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159. Total ex.: sl3-3; dlu-1; sî2-174159.9(075.32) / P97.

26. Psihologia educației / I. Buș, I. Isac, E. Jurcău,... ; coord. N. Jurcău. - Ed. a 7-a. - Cluj-Napoca : U.T.Pres, 2008. - 324 p. : tab. - ISBN 978-973-662-368-4.

a. Total ex.: sl3-1 37.015.3 / P97